

NOTES SOBRE EL PESSEBRISME A MATARÓ (1)

ANTECEDENTS PESSEBRÍSTICS A MATARÓ.

Algunes cròniques ens indiquen que la tradició de fer el pessebre a Mataró va rebre un notable impuls amb l'arribada a la ciutat dels pares caputxins, que a principis del segle XVII van fundar-hi un convent. Sembla ser que des d'aleshores ja es feren pessebres a les esglésies d'altres convents de la ciutat així com a la parròquia de Santa Maria (2).

Amb el pas del temps el costum de fer pessebres a les cases va anar prenent importància, i ha arribat fins als nostres dies la fama dels pessebres de les cases senyorials del segle XVIII, especialment els de can Boada i can Sanromà.

Sabem que en el pessebre de la casa Sanromà, principalment, s'hi podien observar figures de l'artista barceloní Ramon Amadeu, entre altres peces de gran qualitat. Aviat s'hi afegirien les obres de l'escultor mataroní Damià Campeny, el qual, de jove, realitzà diverses figures de pessebre de notable qualitat. Els darrers anys del segle XVIII i els primers del XIX van marcar l'època d'esplendor dels pessebres mataronins. Tot plegat, juntament amb l'obra de Campeny, va afavorir l'aparició, durant el segle XIX, de diversos creadors de figures de pessebre a la ciutat. De fet, és bo remarcar que, durant aquell segle, i si fem cas del que ens exposa Joan Amades en el seu llibre *El pessebre*, Mataró fou la població catalana que més figuraires va donar, després de Barcelona i Olot (3).

Sigui com sigui, el cas és que en començar el segle XX la tradició de bastir pessebres estava ben arrelada a Mataró. Són diversos els pessebres que s'exposaven públicament i dels quals tenim notícies. En destaquem el del Cercle Catòlic, el de les Escoles Pies i el de l'establiment de fotografia Estrany.

EL CONCURS DE PESSEBRES DEL *PENSAMENT MARIÀ*.

El caliu pessebrista que es vivia a la ciutat va propiciar que el Nadal de 1926 la Congregació Mariana, a través del seu periòdic bisetmanal *Pensament Marià de la Costa de Llevant*, convoqués el primer concurs públic de pessebres. La Congregació Mariana tenia la seva seu als locals del Foment Mataroní, entitat que aleshores estava presidida per Trinitat Cruzate i Grezner.

En aquella primera convocatòria del concurs sabem que hi van col·laborar diversos pessebristes que ja realitzaven el pessebre a casa seva. És bo remarcar-ho perquè molt d'ells ocuparan els primers llocs en les primeres classificacions del concurs i, més endavant, seran els artífexs de la creació de l'Associació de Pessebristes de Mataró (4).

El concurs de pessebres es va consolidar com una tradició. D'aquí que quan es volgué organitzar una associació es convoqués els pessebristes que solien participar en el concurs. Així ho van fer Joaquim Bartra i Enric Borràs, ajudats d'alguns altres pessebristes. Van fer una crida per assistir a una reunió que s'havia de celebrar als locals del Foment Mataroní el dia 16 de desembre de 1934. Molts dels pessebristes convocats van assistir-hi, i la reunió fou tot un èxit. Entre els assistents, a part dels ja esmentats Bartra i Borràs, hi havia Joan Alsina, mossèn J.M. Andreu, Ricard Castellà, Castro, Jesús Chiva, Josep Diamant, Antoni Lladó, Bartomeu Llagostera, J. Nonell, J. Pujol, Valentí Rodón, Joaquim Serra, i Marc Zaragoza, aquest darrer, acompanyat pel seu pare, Josep. També s'havia rebut l'adhesió de Jaume Boix.

Segons es desprèn de l'acta d'aquesta reunió els pessebristes reunits, a proposta de Joaquim Bartra, van prendre com a model el funcionament de l'Associació de Pessebristes de Barcelona. Es nomenà una comissió que, després d'assessorar-se oportunament, redactaria una proposta d'estatuts per l'entitat pessebrista que es volia formar. La comissió va ser integrada per Joan Alsina, Enric Borràs i Valentí Rodon.

La comissió va estar treballant durant pràcticament un any, i així el 30 de setembre de 1930 es va poder convocar una reunió en la qual els pessebristes assistents donaren el vist-i-plau a la proposta de reglaments. Finalment, aquests mateixos pessebristes es trobaren el dia 5 d'octubre d'aquell mateix any, i en aquella ocasió fou constituïda formalment la nova Associació de Pessebristes de Mataró. La primera Junta Directiva de l'entitat estaria formada per Josep Diamant, president, Marc Zaragoza, vice-president, Valentí Rodon, secretari, Jaume Boix, tresorer, Joaquim Serra, vocal primer, Joan Alsina, vocal segon, i Enric Borràs, vocal delegat. Cal dir que a la reunió del 5 d'octubre, a més a més dels que serien nomenats membres de Junta, hi assistiren els pessebristes Joaquim Bartra, Ricard Castellà, Jesús Chiva, Antoni Lladó, J. Regàs, Josep M. Soler, Josep Zaragoza pare, i Josep Zaragoza fill.

ELS INICIS DE L'ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES.

La primera feina de la nova Junta fou encarregar-se del pessebre oficial del Nadal de 1935. Abans, però, nomenaren el consiliari de l'entitat, càrrec que fou assumit per mossèn Francesc Xavier Pasqués. A més a més, es van fer els passos adients per constituir l'Associació de Mataró com una delegació de l'Associació de Pessebristes de Barcelona. Cal dir que l'adreça de l'associació mataronina es fixà en el mateix Foment Mataroní.

Una de les tasques que es va marcar la nova entitat mataronina fou la convocatòria del concurs. No es tractava de fer un altre concurs diferent al del *Pensament Marià*. Ben al contrari, d'acord amb la Congregació Mariana el que es va fer fou donar continuïtat al concurs que es venia convocant des de l'any 1926. Així, la convocatòria del Nadal de 1935 s'anomenà *Concurs Públic de Pessebres (X del Pensament Marià i I de l'Associació de Pessebristes)*. Tota la propaganda relativa al concurs, així com les llistes dels pessebres inscrits i les classificacions finals, foren publicades al *Pensament Marià*, a part d'altra premsa local de l'època. Val la pena remarcar que, segons les cròniques dels propis organitzadors el nombre de pessebres inscrits baixà lleugerament, però que en canvi millorà notablement la qualitat de les obres presentades.

Formant part del Jurat del concurs hi havia dos pessebristes de l'Associació de Barcelona. En aquelles primeres passes de l'associació mataronina les relacions amb l'entitat de la ciutat comtal foren molt estretes. Així, els pessebristes barcelonins no només col·laboraren en el Jurat sinó que també van visitar els pessebres de Mataró; igualment, també van fer donació d'un trofeu de manera que pogués ser lliurat com a premi del concurs.

Els pessebristes mataronins, de la seva banda, també visitaren l'exposició de Barcelona, i podem reconèixer en moltes de les seves actuacions la influència de l'Associació de Pessebristes de Barcelona.

Una les activitats que es van engegar, i que exemplifica això que dèiem, és la promoció de construcció de calvaris. Amb motiu de la Setmana Santa de 1936, i a instàncies de l'Associació de Pessebristes, a Mataró s'instal·laren quatre diorames, visitables pel públic, amb temes referents a la Passió de Jesús.

No seria just oblidar que coneixem els detalls dels principis de l'Associació de Pessebristes de Mataró gràcies a la tasca portada a terme pel seu primer secretari, Valentí Rodon (5). Aquest, però, hagué de marxar de Mataró a principis de l'any 1936, i fou substituït en el càrrec per Miquel Esquerra.

LA REPRESA DELS CINQUANTA.

Malauradament la Guerra Civil trencà la bona marxa de l'encara jove entitat pessebrista de Mataró. Tot i així, sabem que ja el Nadal de 1939 es va bastir el pessebre social als locals del Foment Mataroní, i es va convocar el concurs de pessebres, en la seva onzena edició. Però tota aquesta represa fou un miratge ja que a principis de l'any 1940 tota la Junta en ple, davant de les dificultats del moment, va presentar la seva dimissió al president del Foment Mataroní. De fet, el que es feia era confiar la reconstrucció de l'Associació de Pessebristes a l'esmentada entitat d'Acció Catòlica.

Però sembla que la pretesa reconstrucció no fou possible en un primer moment, i així és que el Foment Mataroní assumí la feina d'anar convocant el concurs

cada Nadal. Ben mirat, l'activitat de l'Associació quedà totalment paralitzada durant aquells anys, si bé des del Foment Mataroní mai es va deixar d'organitzar el concurs. Així, la convocatòria del Concurs Públic de Pessebres de Mataró ha estat continuada des del Nadal de 1939 fins als nostres dies.

No va ser fins a l'any 1959, però, quan es va refer, ara sí, l'Associació de Pessebristes de Mataró. Mossèn Francesc Pou i Ginesta, nomenat un any abans rector de la parròquia de Santa Maria, suggerí a un grup de pessebristes, concursants habituals del concurs, que es fessin càrrec de tornar a posar en funcionament l'Associació de Pessebristes. La nova Junta estaria formada pel president Ramon Romeu i Llanas, el secretari i tresorer Jaume Oliveras i Dansa, i els vocals Josep Codina i March, Josep M. Chiva, Santiago Estrany i Castany, Josep Ibern i Prats, Josep Mola i Coloreu, i Antoni Vidal i Fernández.

Hi ha hagut qui ha qüestionat la continuïtat entre l'Associació de Pessebristes de Mataró dels anys trenta i la que es posà en marxa els anys cinquanta. Amb totes les dades a la mà ens sembla legítim afirmar aquesta continuïtat. Sí que és cert que canvien els pessebristes que van al capdavant, així com altres aspectes (des dels reglaments fins al logotip), però l'entitat sorgida a iniciativa de mossèn Pou recupera plenament l'esperit de l'anterior. No només això, sinó que les vinculacions de l'entitat segueixen essent les mateixes: es vincula al Foment Mataroní, on té la seva seu, i s'assegura de nou el ser delegació de l'Associació de Pessebristes de Barcelona.

La història d'aquesta renovada Associació de Pessebristes de Mataró s'estén fins els nostres dies, deixant rera seu una brillant trajectòria de promoció del pessebre. El relat d'aquesta història, però, el deixem per a una altra ocasió.

Albert Dresaire i Gaudí

NOTES.

- 1.- Aquesta comunicació forma part del treball d'investigació sobre el pessebrisme català que realitza l'autor a instàncies de la Fundació Privada *Museu del Pessebre de Catalunya*, i que ha estat becat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- 2.- RIBAS i BERTRAN, Marià. *Los pesebres mataroneses*. Mataró, 24 de desembre de 1940.
- 3.- AMADES, Joan. *El Pessebre*. Barcelona, 1959. Vegeu especialment p. 333-371.

- 4.- Segons les consultes fetes per Ramon Romeu i Llanas al *Pensament Marià*, els pessebres participants al concurs de pessebres del Nadal de 1926 foren, per ordre d'inscripció, els de Josep Español, Marià Mulà, Josep Esperalba, Joan Jubany, Casa Mateu, Ramon Terra, Joan Pla, Pere Hortós, Josep M. Cabré, Llúcia Barot, Bartomeu Llagostera, Pere Mach, Francesc Viñas, Francesc Marco, Ricard Castellà, Fèlix Clariana, Pere Vilalta, Ignasi Guilà, Manuel Ramon, Josepa Viladevall, Ferran Estapé, Marcellí Sans, Calassanç Soler, Antoni Nonell, J. Ximenes, J. Travessa, Josep Brullet, Carles del Castillo, Joan Guixà, Rafel Alum, Gertrudis Graupera, Joaquim Puig, Àngel Serra, Maria Mascaró, Antoni Alsina, J.C., Teresa Mora Andreu, Pere Pagès, Hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena (Sala d'homes), Hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena (Sala de dones), Lluís Vives, Josep Esquerra, Pere Martí, Joaquim Spa Tuñí, Salvador Fonrodona, Joan Tutó, Jaume Castellví, Rosa Parés i Montell, Josep Regàs, Josep Auladell, Josep Saurí, Josep Castellà, Dolors Castellà, Antoni Pla, Tomàs Lladó, Francesc Roure, Dionís Rodon, Carles Carbonell, Maria Briera, Joan Rovira, Camil Castellà, Jaume Massuet, Ramon Bartra, Joan Martí, Felicià Cuní, Manuel Tristany, Josep Massuet i Curtó, Manuel Cucurell, Miquel Martí, Carme Carbonell, Eliseu Rey, Joan Borrell, Pere Llovet, Joan B. Parés. El guanyador d'aquella primera convocatòria fou Pere Hortós i Sitjà, que rebé cent pessetes.
- 5.- *Memòria de l'actuació de l'Associació de Pessebristes de Mataró, des del dia 16 de Desembre de 1934 fins al dia 20 de Març de 1936, i que la Junta Directiva presenta a la Junta General de socis celebrada el dia 20 de Març de 1936.* Document redactat i signat per Valentí Rodon, secretari. (Vegeu apèndix documental).

Primer logotip de l'Associació de Pessebristes de Mataró (1926)

Logotip actual de l'Associació de Pessebristes de Mataró (1959)

APÈNDIX DOCUMENTAL

Memòria de l'actuació de l'Associació de Pessebristes de Mataró, des del dia 16 de Desembre de 1934 fins al dia 20 de Març de 1936, i que la Junta Directiva presenta a la Junta General de socis celebrada el dia 20 de març de 1.936.

Introducció

Desitjosos de complaure els requeriments que, per part de nombrosos pessebristes mataronins, s'han fet de compendiar en unes ratlles l'existència, actuació i finalitat de la nostra Associació de Pessebristes de Mataró, així com també un resum de les activitats portades a terme fins a la data, s'ha cregut d'interès aprofitar aquests moments de calma dintre de les nostres organitzacions per a presentar a l'atenció de vostès aquesta memòria, que crec que resumeix el que de més interès ha ocorregut dintre de la nostra Associació des de la data de 16 de Desembre del 1934, en què normalment començà la seva actuació, fins al present.

Fundació de l'Associació de Pessebristes de Mataró

S'apropava el Nadal de 1934. Tota l'atenció del pessebrista estava en aquells moments materialment volcada damunt de la seva obra a punt d'enllestir, cercant contínuament una idea genial que fes superar una vegada més el seu art a fi de presentar-se en les millors condicions possibles a la renyida lluita artística que, pel pessebrista, era el tradicional Concurs del Pensament Marià.

El pessebrista vivia uns dies d'activitat intensa primer, mentre durava la construcció del pessebre, traduïda en forta impaciència després, en espera del veredict del Jurat, per a convertir-se finalment, un cop conegut aquest, en un avorrit transcurs de dies fins arribar a la Candelera en què, com per encant i en unes poques hores, desapareixia aquella obra, que havia costat setmanes senceres de treball mental i material, per a no reparèixer fins a l'apropar-se el vinent Nadal, per a recomençar la tasca ja quasi aoblidada, i deixant lamentablement perdut un lapse de temps vertaderament preciós per a la millora de totes les branques de l'art pessebrístic. Era precís fer un esforç per impedir que un sol minut més passés ridículament i monòtona desaprofitat. La necessitat d'emular el que a la veïna ciutat comtal es feia en aquest sentit per part de l'Associació de Pessebristes de Barcelona era cada dia més patent. Entre els nostres pessebristes, percatats d'aquesta necessitat, es rumorejava ja fer l'esforç inicial per encaminar les activitats d'aquest pessebrisme tan cristià, tan tradicional i tan català...

Uns mataronins, entre els que jo recordo als senyors Joaquim Bartra, Enric Borràs, etc., encapçalaren els preliminars de l'organització d'aquesta entitat avui tan coneguda entre nosaltres amb el nom d'Associació de Pessebristes de Mataró. Cridaren en una reunió a tots els pessebristes que acostumaven a participar als passats concursos, la qual tingué lloc al Foment Mataroní, futur escenari de nostres activitats, el dia 16 de Desembre de 1934, a les dotze del migdia.

La gran majoria dels cridats, demostrant el gran interès que els mereixia l'obra a fer, respongueren fent acte de presència en aquesta reunió que hauria de ser, temps a venir, el primer graó d'una interminable escala d'èxits. M'esforço en recordar el nom

de tots els assistents, entre els que s'hi comptaven els següents senyors: Rd. M. Andreu, J. Bartra, E. Borràs, J. Diamant, Marc Zaragoza amb el seu pare, J. Chiva, B. Llagostera, J. Nonell, A. Lladó, J. Alsina, J. Pujol, J. Serra, Castro, Castellà i l'autor d'aquestes ratlles, havent-se rebut l'adhesió del Sr. Jaume Boix, que no pogué assistir-hi. Obert l'acte, el Sr. Bartra llegí diversos documents relacionats amb l'organització d'aquesta entitat explicant, junt amb el Sr. E. Borràs i amb tot detall, la forma com estava constituïda l'Associació de Pessebristes de Barcelona, actuació i finalitat d'aquella entitat, i acabà glosant la necessitat de constituir nosaltres també una entitat similar inspirada en els mateixos ideals que guien aquella; proposant tot seguit el nomenament d'una Ponència que, guiant-se en els de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, redactés uns estatuts enmotllats a les nostres necessitats i presentant una Ponència a l'aprovació, integrada per els següents elements: senyors Enric Borràs, Joan Alsina i Valentí Rodón. La dita Ponència, unànimament aprovada pels assistents, després de petites observacions acceptà l'encàrrec que se li feia. Com fos que per manca de temps era materialment impossible que la dita Ponència pogués portar a terme la seva tasca en els pocs dies que faltaven per Nadal, fou opinió unànim dels assistents l'esperar el temps necessari perquè els dits estatuts poguessin ésser redactats sense presses i amb tot detall, pel qual motiu es féu indispensable esperar el Nadal de 1935 per a començar les activitats d'aquesta naixent Associació.

Els integrants de la mencionada Ponència començaren la seva tasca tan aviat com els fou possible, i durant una sèrie de dimecres del 1935 la casa de l'entusiasta Sr. Enric Borràs fou testimoni d'aquelles reunions que havien de marcar, temps a venir, una etapa en la vigorosa cursa de l'Associació de Pessebristes de Mataró.

La tasca fou finalment enllestida i, un cop redactats els estatuts, fou convocada una reunió que es celebrà a les 9 de la vetlla del dia 30 de Setembre de 1935 amb l'assistència dels següents senyors: Josep Diamant, Marc Zaragoza, Josep Zaragoza, Josep Zaragoza, Enric Borràs, J. Bartra, Antonio Lladó, Valentí Rodón, Jaume Boix, Ricard Castellà, Joaquim Serra, Jesús Chiva, J.M. Soler i J. Regàs; en ella foren presentats i llegits pel Sr. Enric Borràs els indicats estatuts, davant l'aprovació unànim dels assistents, que acordaren convocar una altra reunió per nomenar la Junta que havia de regir els destins de la nova entitat i procedir a la definitiva aprovació dels més amunt nomenats estatuts. Aquesta reunió es celebrà a les 9 en punt de la vetlla del dia 5 d'Octubre amb l'assistència dels mateixos senyors que en la reunió anterior. Oberta la reunió i en mig de gran entusiasme, prengué tot seguit la paraula el Sr. Joaquim Bartra, el qual digué que, abans de presentar la proposta de Junta que ell havia redactat, desitjava pregar als assistents que, per produir millor efecte i per ésser la primera Junta que es presentava a l'aprovació, s'acceptés per unanimitat; en aquest moment el Sr. Jaume Boix féu remarcar la conveniència de nomenar en la Junta individus el domicili dels quals no es trobés molt allunyat del local social ni de la resta dels elements directius. Fou llegida la proposta del Sr. Bartra integrada pels següents elements:

President	Sr. Josep Diamant
Vicepresident	Sr. Marc Zaragoza
Secretari	Sr. Valentí Rodón
Tresorer	Sr. Jaume Boix
Vocal I	Sr. Joan Alsina
Vocal II	Sr. Enric Borràs

que unànimament fou aprovada, possessionant-se tot seguit dels respectius càrrecs i ocupant la presidència el Sr. Josep Diamant, s'acordà entre altres coses construir el pessebre

oficial, i no havent-se nomenat amb el temps necessari el seu constructor, es pregà a la Junta Directiva que per aquest any se n'encarregués. Finalment foren aprovats els estatuts i, signada la conformitat per part dels assistents, s'aixecà la reunió a les 10,45 de la nit.

La Junta més amunt anomenada començà tot seguit llur tasca. En la primera reunió que se celebrà es prengueren acords de vertadera importància entre els que destquen el nomenament del Dr. F.X. Pasqués com a Consiliari d'aquesta Associació i el fer constar que aquesta Associació de Pessebristes de Mataró és delegació oficial de l'Associació de Pessebristes de Barcelona. Les naturals dificultats en què es topa a l'organitzar una entitat obligaren a celebrar el dia 25 de Novembre la reunió General Ordinària que, segons els estatuts s'havia de celebrar dintre del mes d'Octubre. Catorze foren els assistents i en mig d'un gran entusiasme foren aprovades les bases del Concurs 1935-1936 i, entre altres acords, reconegueren que el periòdic local Pensament Marià havia aconseguit conservar el caliu pessebrístic a l'organitzar els seus coneguts concursos anyals de pessebres i fou opinió unànim dels assistents el nomenar-lo soci de Mèrit. Es notificà als assistents la finesa del Sr. J. Serra que féu donatiu a l'Associació d'un valuós naixement que seria exhibit en el seu Pessebre Social.

El primer Concurs Públic de Pessebres

Fou necessari vetllar tot seguit l'organització del primer Concurs Públic de Pessebres d'aquesta Associació. Infinitat de detalls hagueren d'ésser resolts. La Junta, que s'havia encarregat també de la construcció del Pessebre Oficial, es trobà en uns moments de treball aclaparador, i fou necessari restar al descans algunes hores per a sortir del pas; finalment, però, l'entusiasme s'imposà, tots els entrebancs foren superats, i a l'arribar al Nadal la tasca estava enllestida. El Pessebre Social instal·lat en els baixos del local fou visitat per un nombre ben considerable de públic que durant una sèrie de dies desfilà amb persistència per admirar-lo, elogiant la seva construcció.

El concurs que, organitzat per l'Associació, havia estat acollit amb certes reserves per part del públic, acabà per assolir un èxit esclatant. Si bé el nombre de concursants no arribà a igualar al dels altres anys, en canvi el valor artístic dels pessebres exposats havia millorat en tal grau que els visitants, tant mataronins com foranis, restaren admirats dels progressos fets. També s'organitzà aquest any un Concurs Infantil de Pessebres, el qual assolí un èxit formidable en tots els ordres, presentant-se alguns pessebres de vertader mèrit i logrant-se un nombre de participants ben considerable que, amb gran entusiasme, es presentaren a la lluita demostrant tenir alguns d'ells vertaderes aptituds artístiques, la qual cosa fa pensar que el «planter» és de bona qualitat.

Visita d'una Comissió de Pessebristes

El dia 29 de Desembre al matí una nodrida comissió de socis de l'Associació de Pessebristes de Barcelona visità, acompanyada per elements de Junta i socis d'aquesta Associació, la major part dels pessebres exposats, quedant altament impressionats per la magnificència de la bona part dels que enguany s'han construït; el mateix matí, un cop acomplerta la visita, retornaren a Barcelona encantats de la sortida i de les atencions rebudes.

El Jurat qualificador del nostre primer Concurs Públic de Pessebres, integrat pel Sr. Francesc Roig, delegat especial de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, i pel Sr. Miquel Fàbregas, també de Barcelona, acompanyats pel Sr. Consiliari d'aquesta Associació i pel Sr. Comas com a Delegat de Pensament Marià, visitaren el mateix dia

29 de Desembre a la tarda tots els Pessebres inscrits en el nostre primer Concurs públic que eren els dels senyors socis Diamant, Zaragoza, Chiva, Serra, Alsina, Rodón, Castellà, Olivé, Llagostera, Briansó, Martínez i Romagosa, i els dels no socis senyors Ribas Martí, J. Alum, Graupera, Batet i el de la senyora Rosa Prats. No havent estat visitats els exposats pel Sr. Jaume Boix, Círcol Catòlic, Associació de Pessebristes de Mataró i Mútua Escolar Calassanç Vives, per anar fora de Concurs. En les visites empraren unes 4 hores aproximadament, a causa de l'allunyats que es trobaven alguns dels pessebres exposats. La tasca fou llarga i un poc complicada, i després d'una ampla deliberació en una dependència del Foment Mataroní, fou entregat el veredicta a mans del Sr. President a les 7 en punt de la vetlla i en presència de tota la Junta, quedant establerta la classificació de la següent manera:

Premi d'Honor	Josep Diamant
Primer Premi	Jesús Chiva
Segon Premi	Casa Zaragoza
Tercer Premi	Casa Serra

I així, fins a 14 classificats. Durant els dies 30 i 31 de Desembre els senyors Zaragoza, Boix i Alsina, constituïts en Jurat Qualificador, amb el cotxe del primer d'ells visitaren tots els pessebres presentats al nostre Primer Concurs Infantil. Assolí la màxima puntuació el presentat per Salvador Grané, classificant-se en segon lloc el presentat per J. Comas i arribant fins a 26 el nombre dels que es classificaren.

Uns dies més tard al de la visita del Jurat es rebé una carta, signada pel membre d'aquell Sr. Roig, i en la qual manifestava les seves impressions en els següents termes:

«Com a individu del Jurat, delegat per l'Associació de Pessebristes de Barcelona, plau-me felicitar a l'Associació de Pessebristes de Mataró, organitzadora del primer Concurs de Pessebres, X del Pensament Marià, per l'èxit assolit tant per la quantitat dels inscrits, com per la qualitat dels mateixos; a l'ensem he de fer constar la complaença amb què he vist l'entusiasme, el bon zel, i la veneració que els pessebristes de Mataró senten vers una de les més belles i santes tradicions de nostra aimada terra.

Afalaga el meu sentiment de pessebrista el contemplar com l'afició mataronina, seguint el ritme d'evolució que s'ha iniciat per tot arreu, desprenent-se d'aquella vulgaritat rutinària, plena d'anacronisme i a voltes xabacana que enriolava els nostres avant-passats, ha dotat els seus pessebres d'un caire assenyaladament artístic, d'una composició acurada i rica en detall, fent d'alguns d'ells (no personalitzo per no ferir susceptibilitats) que siguin veritables obres d'art, d'una concepció enlairada on s'agermana a la vegada el sentiment de l'artista i la vocació del pessebrista, que no per això deixen d'ésser menys venerables, ans al contrari, ja que igualant-se tot el possible al natural fan sentir una adoració més intensa al Diví Creador.

És tasca la del Jurat un xic engorrosa, ja que sempre desitjaria que la seva actuació fos de la complerta satisfacció de tots; ja sabem que això és demanar molt, però tan sols prego que almenys se'ns faci la justícia de reconèixer la imparcialitat i la bona voluntat amb què hem obrat.

Ara bé, en nom de la nostra volguda Associació, capdavantera de la formosa croada pessebrística, felicito a tots els concursants per l'esforç realitzat al bastir llurs

pessebres, ja siguin de caire artístic o popular, formant un formós conjunt que no tan sols honora a l'Associació de Pessebristes de Mataró sinó la terra que amb tanta estimació i entusiasme ciuda una tan bella i cristiana tradició.

Francesc de P. Roig
Secretari de l'Associació de Pessebristes de Barcelona
Ciutat, 4 de Gener de 1936»

Els donatius que com a premis del nostre primer Concurs es reberen enguany foren de molt bona qualitat i en gran quantitat. El repartiment d'aquests tingué lloc a la sala d'actes del Foment Mataroní el dia 12 de Gener a les 11 del matí, amb un bon nombre d'assistents, que varen ésser obsequiats amb la projecció de dues pel·lícules de complement que aquella tarda es projectaven en el mateix local. L'acte, que fou presidit pel Sr. Sellarés, transcorregué en mig de gran entusiasme, sobretot per part dels concursants infantils tots els quals assoliren algun objecte, la qual cosa els animà en gran manera, sentint-se tots ells capacitats de millorament en vinents concursos.

Visita als pessebres de Barcelona.

Com és de costum entre els pessebristes de la nostra ciutat, una nodrida comissió d'aquesta Associació es traslladà a Barcelona per a visitar els Pessebres de la nostra veïna Ciutat Comtal el dia 19 de Gener. Aquesta comissió visità el local social de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, on va ésser atesa i complimentada pel secretari d'aquella Associació Sr. Francesc de P. Roig el qual va proporcionar una llista complerta dels pessebres enguany exposats a Barcelona, a fi de facilitar les visites de la nostra comissió; aquestes foren nombroses, pel qual motiu fou precís emprar tot el dia en acomplir-les. Sembla però que la tasca no fou debades, doncs es pogueren veure pessebres, si bé no d'una monumentalitat com la majoria dels nostres, d'una qualitat en canvi que indiscutiblement portava el segell de gran artista per part del seu constructor. La qual cosa sense cap mena de dubte ha de contribuir en anys successius al millorament del nostre pessebrisme. La nomenada comissió retornà a Mataró cap al tard de la tarda, encantada de la sortida, que es desenvolupà en mig d'un gran companyerisme i sense el menor incident.

Estat de comptes

Aquesta Associació, com sabeu recentment constituïda, ha hagut de fer front a un gran nombre de despeses que, a pesar dels esforços i de la bona voluntat dels dirigents, han fet impossible pel moment el poder nivellar la balança d'ingressos amb la de pagaments, degut també al reduït nombre de socis que fins avui té aquesta Associació. A pesar de tot, amb un esforç de tots plegats i procurant per tots els mitjans de portar nous socis als nostres rengles, creiem que dintre de poc temps podrem liquidar els comptes pendents, i oferir-vos un estat de comptes ben diferent del que us llegirà el Sr. Tresorer, i podreu conèixer el detall d'ingressos i despeses.

Soci de Mèrit

En la reunió General celebrada el dia 25 de Novembre de 1935 s'acordà per unanimitat nomenar soci de Mèrit al periòdic local Pensament Marià, en reconeixement a la campanya pro-pessebres que havia portat a terme en anys anteriors des de les seves columnes.

Arxiu Gràfic

La Junta Directiva d'aquesta Associació, d'un temps ençà, es ve preocupant d'una manera especial en confeccionar un Arxiu Gràfic dels passats Concursos de Pessebres que sigui, dintre les nostres possibilitats, un record i un reflexe del nostre valor artístic al mateix temps que una mena de llibre de consulta per resoldre possibles dificultats que podrien presentar-se als nostres associats.

Museu del Pessebre

En formació també està el Museu del Pessebre. Comptem ja avui amb objectes de gran valor, en especial el naixement que el Nadal passat fou regalat a aquesta Associació pel Sr. J. Serra, així com també altres figures i objectes que s'han anat recollint.

Desig de la Junta Directiva fóra que els socis que tenen figures i objectes que ja no utilitzen, així com també fotografies de pessebres, gràfics i gravats, i altres objectes que tinguin relació amb el pessebrisme, en fessin donatiu a l'Associació, per tal d'augmentar la col·lecció que està formant-se. L'Associació rebrà amb reconeixement tots els donatius destinats a l'Arxiu Gràfic o bé al Museu del Pessebre.

Actuació futura

Amb el que s'ha exposat, encara que molt breument, crec haver donat compte de com s'ha desenvolupat el creixement de l'Associació de Pessebristes de Mataró, i veiem com els desigs d'uns entusiastes que s'agruparen es van convertint en una realitat resplendent. El miracle ha estat obra de tots, puix és amb l'esforç i aportació de tots que ha estat possible el convertir el somni en realitat.

L'Associació de Pessebristes de Mataró, nascuda quasi podem dir del no-res, sols a l'escalf de l'afecte a una tradició nostrada, ha assolit ja avui una personalitat ben destacada a pesar de les grans dificultats topades i dels escassos mitjans econòmics amb què compta. Tot això tal vegada pot fer creure a alguns que, tenint tot això dit, ja tenim tot el necessari. No, amics de l'Associació, no es té tot ni molt menys. Cert que el programa que es traçà de bell començament s'ha complert amb escreix, i l'èxit que ha coronat tota actuació nostra fins avui ha servit d'estímul per a emprendre noves iniciatives i eixamplar les ja existents. Naturalment que resultats tan falaguers ens omplen a tots de satisfacció i d'esperances, però a mesura que el nostre radi d'acció s'eixampla es fa indispensable vetllar cada dia més, no sols per a conservar el presitigi adquirit en la nostra curta actuació sinó per accentuar-lo per tots els mitjans possibles.

A mesura que ens eixamplarem creixeran les dificultats, més nombrosos seran els entrebanes, però si fins avui, sense un auxili tan preciós com és el de l'experiència, hem lograt salvar tots els obstacles, en el futur per grans que aquests siguin, no podran resistir l'empenta de l'entusiasme, que quan és de la qualitat i amb la quantitat del nostre, tot ho pot.

No hem de decoratjar-nos i, animats per l'èxit inicial, hem de tenir la seguretat que, amb la bona voluntat i amb l'esforç de tots i amb l'ajuda de Déu, tot ho assolirem.

Signat: Valentí Rodón
Secretari de l'Associació de Pessebristes de Mataró
Mataró, 20 de Març de 1936